

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Кіровоградської
міської ради
23 лютого 2016 року
№ 67

**ПРОГРАМА
ЗАПОБІГАННЯ НАДЗВИЧАЙНИМ СИТУАЦІЯМ
ТА ЛІКВІДАЦІЇ ЇХ НАСЛІДКІВ НА 2016-2018 РОКИ**

КІРОВОГРАД

1. Загальні положення (законодавча та нормативно-правова база)

Згідно зі статтею 3 Конституції України, життя та здоров'я людини, її безпека є найвищими соціальними цінностями, за забезпечення яких держава відповідає перед нею. Безпека населення і територій, їх захищеність від впливу шкідливих техногенних, природних та екологічних факторів є неодмінною умовою сталого розвитку суспільства.

Правовою основою створення Програми запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків на 2016-2018 роки (далі – Програма) є Конституція України, Кодекс цивільного захисту України, закони України “Про місцеве самоврядування в Україні” та “Про державне прогнозування”.

Програму можна вважати організаційним аспектом заходів, що спрямовані на відвернення наслідків надзвичайних ситуацій (подій). Вона містить перелік напрямків, що потребують вдосконалення, зокрема адекватна оцінка ризику виникнення надзвичайних ситуацій (подій) та створення сучасних прогнозно-моделюючих систем, що зможуть забезпечити вироблення та впровадження ефективних управлінських рішень, реалізацію державної політики, пов'язаної із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, а також функціонування Кіровоградської міської ланки обласної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту.

2. Загальна характеристика стану техногенно-природної небезпеки в місті

Одним з основних пріоритетів діяльності органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання, що провадиться на всій території України у мирний час та в особливий період, є відносини, пов'язані із захистом територіальної громади від надзвичайних ситуацій.

На території міста розміщується 86 об'єктів підвищеної небезпеки, 9 з них – хімічно небезпечні. Максимально можлива кількість сильнодіючих отруйних речовин (далі - СДОР), яка може зберігатися на них, аміак – 22 тонни, інші об'єкти – пожежо-, вибухонебезпечні. 30 % хімічно небезпечних об'єктів не мають локальних систем виявлення викиду СДОР, зниження стійкості виробництва до аварій внаслідок спрацьованості основних виробничих фондів, частоті зміни власників та керівництва, що збільшує ризик виникнення надзвичайних ситуацій.

Аналізуючи динаміку росту виникнення надзвичайних ситуацій (подій) та їх наслідків, особливу увагу слід звернути на заходи щодо попередження надзвичайних ситуацій (подій), тобто розробку і реалізацію превентивних заходів, які повинні спрямовуватись на зменшення кількості негативних подій, а також масштабу їх наслідків, що, як ми бачимо, є невирішеною проблемою сьогодні.

У весняний період та інші пори року від інтенсивного танення снігу та сильних опадів, прибуття води з верхнього каскаду озер та ставків можливе підтоплення прибережної території річок Інгул та Сугоклея в межах міста від мікрорайону Лелеківки до Завадівки і Масляниківки, площею 435 га з

населенням біля 5 тис. чол., в тому числі 1895 чол., що працюють на підприємствах і установах різних форм ведення господарської діяльності.

Не дивлячись на вжиті заходи щодо оздоровлення водного басейну на території міста внаслідок змін природної рівноваги у водному балансі територій, а також техногенних факторів, утримується високий рівень ґрунтовних вод, що призводить до підтоплення значних територій (відсутність послідовності в проведенні робіт по розчистці річок Інгулу, Сугоклеї, Біянки та заходів берегоукріплення, порушення прибережних водозахисних смуг), а також призупинення роботи підземних водозаборів.

Продовжує відмічатись підвищений гамма-фон та значний вміст радону та його продуктів розпаду в повітрі, окремих приміщень і підвалів, від 200 до 500 і більше Бк/м³, яких на декілька порядків перевищує гранично допустимі.

За результатами проведеного моніторингу в 2014 році виникла 1 надзвичайна ситуація та 969 надзвичайних подій, а за дев'ять місяців 2015 року виникла 1 надзвичайна ситуація та 806 надзвичайних подій. Аналізуючи їх розподіл за видами, причинами виникнення, з урахуванням очікуваних природних факторів та гідрометеорологічних, значного морального та фізичного зносу фондів, наявності в місті потенційно небезпечних об'єктів, інших показників розвитку у роботі можливо спрогнозувати, що у 2016 році загальна кількість надзвичайних ситуацій (подій) становитиме від 800 до 1000.

Головними проблемами у сфері зниження природних і техногенних ризиків, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, за проведеним моніторингом, є:

- підготовка гідротехнічних споруд міста до пропуску вод весняної повені та їх безперешкодний скид через ці гідроспоруди;
- забезпечення інженерно-технічних робіт по водовідведенню (розчищення русла р. Інгул, р. Сугоклея, р. Біянка та відновлення функціонування прибережних захисних смуг вздовж них);
- забезпечення першочергового реагування та проведення складних і невідкладних аварійно-відновлювальних робіт, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, пов'язаних з проявами небезпечних природних явищ;
- проведення невідкладних ремонтних робіт в захисних спорудах комунальної форми власності та утримання їх в постійній готовності до використання за призначенням;
- створення матеріального резерву для запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій. Досвід роботи з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій свідчить, що без резервів відповідних матеріальних ресурсів оперативно ліквідувати надзвичайну ситуацію, надати допомогу та відновити систему життєзабезпечення населення практично неможливо. Місто має матеріальний резерв, але він потребує постійного поповнення та розширення номенклатури матеріальних засобів на підставі аналізу застосування резерву за призначенням;
- паспортизація гідротехнічних споруд, водойм міста та територій,

що перебувають у підтопленому стані;

- урахування можливих проявів і процесів та негативних наслідків аварій від зношеності теплових мереж, магістралей водопостачання та водовідведення, ліній електропередач, каналізаційних насосних станцій та електропідстанцій;

- оздоровлення автомобільних шляхопроводів, що можуть негативно вплинути на погіршення умов життєдіяльності територіальної громади міста (шляхопровід по пров. Об'їзному, мости по вул. Вокзальній, Колодязній та у парку Перемоги);

- відновлення роботи підземних вододжерел (водозаборів) для забезпечення жителів міста незалежним та сталим централізованим водопостачанням;

- облік та паспортизація автономних індивідуальних джерел питного водопостачання (колодязів), відпрацювання механізму та умов їх утримання;

- визначення суб'єкта господарської діяльності, що буде опікуватися утриманням водних об'єктів міста (20 водойм) та гідротехнічних споруд;

- удосконалення єдиної міської мобільної чергово-диспетчерської служби реагування на звернення громадян міста за єдиним телефонним номером 1580;

- створення локальних функціональних бригад для ліквідації надзвичайних подій (бригада для очищення ливневих водостоків, обрізання дерев) із відповідним їх технічним забезпеченням;

- утилізація хімічно небезпечних речовин;

- організація евакуації населення міста (тимчасове відселення) в разі виникнення надзвичайної ситуації природного та техногенного характеру;

- забезпечення протипожежного захисту житла, життя і здоров'я людей та об'єктів виробництва;

- організація рятування людей на водних об'єктах в місті. За останні два роки на водосховищах міста загинуло 8 осіб, із них 1 дитина, врятовано 6 осіб. Основними причинами трагічних випадків, що призводять до загибелі людей, крім нехтування правилами безпеки поведінки на воді і льоду, є недостатнє вжиття запобіжних заходів, відсутність дієвої системи рятування та обладнання стаціонарних організованих місць масового відпочинку на воді;

- забезпечення зв'язку з оперативними групами реагування, інформування та оповіщення населення міста (на об'єктах міста розташовано 43 електросирени, з них у непрацездатному стані – 7);

- підготовка населення та фахівців невоєнізованих формувань до дій у кризових ситуаціях;

- санація діючого міського сміттєзвалища;

- значне зростання вірогідності виникнення санітарно-епідеміологічних, дорожньо-транспортних, пожежо-, вибухонебезпечних та інших подій у осінньо-зимові періоди.

Стан природно-техногенної безпеки і динаміка надзвичайних ситуацій останніх років свідчать про зростання рівня загрози в життєдіяльності

населення, економіці та навколишньому природному середовищі. Найбільших втрат і руйнувань зазнають об'єкти енергетичного і промислового комплексів, систем зв'язку, комунальне господарство та інші галузі, від яких безпосередньо залежить життєзабезпечення населення.

У межах делегованих та владних повноважень управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Кіровоградської міської ради забезпечувало збирання, обробку та аналіз інформації щодо загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, організовувало та брало участь у здійсненні ряду заходів, направлених на підвищення готовності органів управління, сил і засобів Кіровоградської міської ланки обласної підсистеми єдиної державної системи запобігання та реагування на надзвичайні ситуації.

3. Головні проблеми стану техногенно-природної небезпеки в місті

З метою комплексного розв'язання проблем захисту населення і територій міста від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, в інтересах безпеки окремої людини, територіальної громади і довкілля Програмою передбачено фінансове забезпечення наступних заходів:

- вдосконалення та підтримання існуючих мереж зв'язку, оповіщення та інформування населення міста в системі цивільного захисту міста;
- підготовка населення і фахівців щодо запобігання та реагування на надзвичайні ситуації;
- поповнення матеріального резерву для запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій;
- виконання аварійно-відновлювальних робіт, що можуть створювати загрозу життю та здоров'ю людей, інфраструктурі міста;
- демеркуризація важких металів та інших небезпечних речовин, лабораторні дослідження та їх утилізація;
- запобігання загибелі людей на водних об'єктах міста;
- заходи з підготовки гідротехнічних споруд міста до пропуску вод весняної повені та їх безперешкодний скид через ці гідроспоруди;
- заходи першочергового реагування та проведення складних і невідкладних аварійно-відновлювальних робіт, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, пов'язаного з проявами небезпечних природних явищ;
- організація евакуації населення міста (тимчасове відселення) в разі виникнення надзвичайної ситуації природного та техногенного характеру;
- заходи з забезпечення протипожежного захисту житла, життя і здоров'я людей, об'єктів виробництва, поліпшення утримання штучних джерел протипожежного водопостачання на міській водопровідній мережі.

Вказані заходи виконувалися протягом 2015 року, але це також головні проблеми на сьогоднішній день, які необхідно вирішити у 2016-2018 роках.

Виконання Програми забезпечить створення умов для належного виконання завдань з питань запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та гарантованої ліквідації їх наслідків.

3.1. Мета Програми на 2016-2018 роки

Метою Програми є:

комплексне розв'язання проблеми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру в інтересах безпеки окремої людини, територіальної громади, національного надбаня і довкілля;

поступове зниження ризику виникнення надзвичайних ситуацій та підвищення рівня захисту населення і територій міста від надзвичайних ситуацій;

забезпечення необхідних умов щодо безпечної життєдіяльності населення та сталого соціально-економічного розвитку міста.

Для досягнення зазначеної мети передбачається вирішити такі основні завдання:

знижити ризики виникнення та пом'якшити можливі наслідки надзвичайних ситуацій або прискорити їх ліквідацію;

підвищити ефективність витрат, спрямованих на реалізацію заходів цивільного захисту;

забезпечити ефективне управління силами і засобами ліквідації надзвичайних ситуацій;

підвищити безпеку життєдіяльності населення;

підвищити ефективність інформаційно-аналітичного забезпечення;

підвищити рівень інформаційної безпеки при здійсненні діяльності щодо зниження ризиків надзвичайних ситуацій;

підвищити ефективність системи управління і реагування у процесі запобігання надзвичайним ситуаціям, ліквідації їх наслідків та життєзабезпечення постраждалого населення, її інформатизації;

підвищити ефективність підготовки кадрів, керівного складу та фахівців з питань цивільного захисту, навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Досягнення головної мети Програми сприятиме реальній суспільній підтримці діяльності органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення сталого розвитку міста, створення безпечних умов життєдіяльності населення.

Заходи по забезпеченню виконання Програми додаються.

3.2. Пріоритети виконання заходів по забезпеченню Програми

Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, зменшення збитків і втрат у разі їх виникнення та ефективна ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій є головним пріоритетом у діяльності виконавчих органів міської ради.

За існуючим станом, виконання заходів з запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків, передбачених

даною Програмою, забезпечується управлінням з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Кіровоградської міської ради, оскільки в управлінні накопичена необхідна інформація щодо сучасного стану техногенно-екологічної безпеки у місті та практичний досвід з організації виконання заходів з ліквідації надзвичайних ситуацій, організації евакуації (відселення) населення з небезпечних територій та об'єктів, підготовки населення і фахівців органів управління та сил цивільного захисту до дій у кризових ситуаціях.

4. Основні завдання Програми

Основними завданнями виконання Програми є:

проведення комплексу профілактичних заходів, спрямованих на виявлення та запобігання найбільш вірогідним у місті надзвичайним ситуаціям техногенного та природного характеру;

забезпечення реальної готовності органів управління, сил та засобів, призначених для оперативного реагування на надзвичайні ситуації при їх виникненні та ліквідації їх наслідків;

підвищення ролі і впливу органів місцевого самоврядування у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації;

підготовка населення, керівного складу і фахівців з питань цивільного захисту населення до дій при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

5. Система контролю та звітності за ходом виконання Програми

Основними напрямками контролю за реалізацією передбачених у Програмі заходів є:

звітність про стан виконання відповідних розділів Програми перед Кіровоградською міською радою та її виконавчим комітетом – 1 раз на квартал;

аналіз ходу виконання Програми та вжиття додаткових заходів, спрямованих на досягнення її мети;

систематичне висвітлення у засобах масової інформації стану пожежно-техногенної безпеки у місті та заходів з його поліпшення.

Начальник управління з питань
надзвичайних ситуацій та цивільного
захисту населення Кіровоградської міської ради

С.Коваленко